

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 rész évre 6 pengő, félévre 3 pengő
 Egyes szám ára 15 fillér
 külföldre egész évre 10 pengő

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS.
Főmunkatárs: DR. SZÁSZ FERENC.

Lapkiadójától: MINERVA R.T.
 Megjelenik minden számban.
 Szerkesztőség és Működőhivatal:
 Kolozsvár, Brassóutca 5. szám.

A mi hőseink

A magyar nemzet történelme tele van hősekkel, akik hősként éltek, s ha kellett, hősként haltak meg a hazáért. A történelem hőseket nevelő iskolája nem szűnt meg és sohasem is fog megszűnni addig, amíg a hazának fiai részéről hűre és áldozatokra van szüksége. Történelmünk ezer esztendő alatt dúsan termette a hős férfiakat és alig van annyi a világnak, mely ebben tekintetben túlszárnyalhatja az önjelöltünket.

Az elmúlt világháború, melyet földalatti sötét erők ráncosítottak, vérel öntözött áldjából csak úgy hajította az áldozatos, hősi példák gyönyörű virágait. Ezeket a virágokat a nyak, hitvesek, jegyesek és árnyék forró könnyei öntözték, de a hű az ezek a könnyek teltek érvadhatatlannokká ezeket a virágokat, amelyek egy nemzet történelmét említhetetlen, örök áttal tudják megtölteni.

De a magyar történelem kertjébe újabb és újabb virágok ültetnek. A magyar lélekben az áldozattól fogva élt tilkon az áldozat, hogy az ezerszáz-

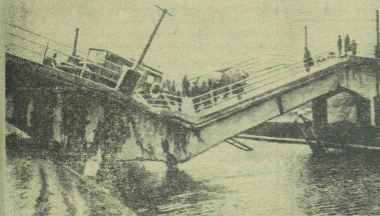
magyar földhöz elrabolt területeket csak vérel lehet visszavenni. A román préda egy részét sikerült véradó nélkül visszaszerezni. Talán annak jelképezése ez, hogy a történelem folyamán soha senki olyan könnyen nem jutott idegen földhöz a másból, mint éppen a román. A sors úgy akarta, hogy az elrabolt délvideket magyar vér ömöljön.

A magyar háterságnak, áldozatosságának és hősiességének első délvideki ragyogó példáját adta ez a hős katonája, vitéz Bertalan Árpád honvéderőnk, aki az ejtőernyős honvéd katonái alakulat első vértanújának nevezhetünk. Ez a hősi magyar katonája a világháborúban legendás haditeketek hajtott végre, melyekért a többiek mellett a legnagyobb katonái érdemrenddel, a Mária Terézia rend keresztjével tüntették ki. Hőség, szívosság, háterság, okosság, vakmerőség és áldozatos hazaszeretet jellemezték ezt a magyar katonát, aki meg nem rogyó győzelmi felkesztéssel ment a haza hívó szavára a rabságban élő magyar öntözés felzabálására. A legkegyelmesebb katonái alakulatban, mint ejtőernyős sietett magyar véreért meghozni a legnagyobb és legszebb áldozatot, mint magyar katonája meghozhat a legdrágábbért, a sokat szenvedett magyar hazáért.

Ez az igaz-vérig hős férfi, a magyar nép fia, nemzeti katonái erőinek igazi megtestesítője, méltó arra, hogy itt, ezen a helyen is megemlékezzünk róla. A magyar nép nemcsak büszke hőseire, de kegyelettel őrzi is emléküket, mert életüket áldozták. Vitéz Bertalan Árpád életét áldozta a hazáért. Hajtsuk meg emléke előtt fejtünket és kérjük Istent, hogy ha szükség lesz, sok ilyen hőselvű katonái ajándékozzon a magyarnak. Ezekben a világviszárság időben inkább, mint valaha, szükségünk van magyar hősekre.

EGYETEM KÖNYVTÁR
 204. 1941
 Könyvtár

A szerbek visszavonulása után mindenütt felrobbantottak a hidakat, hogy ezzel a győzelmesen előnyomuló magyar csapatokat hátráltassák. Utásaink azonban a felrobbantott hidak mellett új hidakat rögtönöztek. Képünk egy ilyen felrobbantott híd ábrázol.

Országok életgondja

Főlölesleges volna áltatni magunkat: Európa gazdasági helyzete ma súlyos. Ezt nemcsak a másfél év óta tartó háború okozza, hanem azok az elemi csapások is, melyek egyes országokat meglátogattak. A sok és változatos gond között azonban talán legfőbb gond az országok élelmezése. Lássuk hát rövid vonásokban, hogy állunk ezen a téren.

Például Svéjce a világháború idején nagyon jó helyzetben volt, s mint semleges ország, nyugodt gazdasági életet élhetett. Ma már, ha nem is hadviselő, súlyos korlátozásokat szenved. Itt tilos a zsírban kisütött ételek, 10%-nál nagyobb olajtartalmú márlások készítése. S ha még hozzáadjuk, hogy textilneműt is csak jegyre adnak, bőr-, gummi- és posztóárúkra, s a tüzelő anyagra is bevezették a jegyrendszert.

Finnország köztudomásúlag egyenesen élelmiszerhiányokkal küzd, pedig nem mindig volt ilyen szűkségben. Ebben az országban, ahol ezelőtt tejet és vaját kedálatlan mennyiségben foryaszták még a szegénysorsnak is, ma mindenkinek be kell nyegyedlíter tejjel énie. Ugy itt, mint Dániában és Norvégiában szembeötlő a szappanhiány.

Németországról tudjuk, hogy évek óta nélkülözéseket szenved, de hőiesen tűr és hallgat s takarékosan beosztja amiye van. Az új élelmiszerjegyek kisebb mennyiségről szólnak, mint előzőben, s emiatt van, hogy cukorból havi 500 gramm, hüvelyesekből pedig havi 250 gramm a fejadag.

Anglia a békéban arról volt nevezetes, hogy ott reggelire is ötfélet ettek az emberek. Az angol mindig szeretett böven élni, s gyarmatai kincseiből ez nem volt neki nehéz. Ma azonban itt is megesappant az élet. A fejadagok felényire és harmadára vannak csökkentve, s állandóan újabb korlátozásokat léptetnek életbe. S mentől több kereskedelmi hajót sülyesztettek el a fürge német búvárhajók, meg a félelmetes bombázó gépek, Anglia sokkal jobban érezni fogja,

mit jelent, mikor egy ország népének éheznie kell.

Belgium főként a textilárúk és ruhaneműek tekintetében szenved erős korlátozásokat. Ha valakinek két öltözet ruhája, 2 munkászubbonya, 1 esőköpenye, 1 télikabátja, 2 darab hálóinge és 6 darab zsebkendője van, az már teljes ruhatárnak számít. Ennél többet nem lehet vásárolni. A katonai összeomlás óta ez az ország is érczi az élelmezési nehézségeket.

Franciaországban jelenleg csaknem teljesen zsirtalan kosztot esznek. Az éttermekben csak egyféle tészta szolgálható fel, húst kizárólag jegy ellenében adnak 90 grammot. A katonai leveretés óta Franciaország még nagyobb inségbe jutott, s derék szövetésége Anglia nem engedti Amerikának, hogy a francia népek élelmiszert szállítson. Kétszáznyegyevenzert tonna élelmiszerre volna szüksége, hogy a francia nép ne éhezze.

Spanyolország is érczi e téren a nehézségeket. A gabonahiány különösen súlyos következményekkel jár. A napi kenyéradag személyenként és naponként 80, 125 és 175 gramm. A hosszú polgárháború ezt az országot is megviselte, s mivel betétre szorult, sok idő eltelt, amíg kedvező helyzetbe került.

Ha most még mindezek után Magyarországot nezzük ebből a szempontból, megelégedéssel lehet megállapítanunk, hogy az eszközlött korlátozások ellenére is Magyarország az a föld, ahol az emberek a legkevésbébbé kénytelenek nélkülözni. Hogy kenyér- és zsírjegyeink vannak! Ez nem jelent semmit, ha — amiként tényleg van — mindenki annyit kap, amennyire szüksége van. Az élelmezés titka a megfelelő készletek okos és takarékos felosztása. Ebben a tekintetben pedig nánunk hála Istennek, nincs baj és mi magyarok boldogok lehetünk, hogy a komoly takarékság mellett komoly szükségét eddig még semmi- ben sem éreztünk, és erősen reméljük, hogy nem is fogunk érezni.

Szent háborút kezdett az arab világ Anglia ellen. A közelkeleten reádkivül, a tengelyhatalmak és Anglia mérközése szempontjából talán döntő jelentőségű események történnek. A tengelyhatalmak balkáni sikereinek kétségtefen hatásaképpen az iraki kormány elhatározta, hogy szembeszáll Anglia kihaló magyartasával és fegyverrel védi meg függetlenségét. Basid Ali Kailane iraki miniszterelnök Németországtól kért segítséget Nagybritánia ellen. Amikor tehát Anglia kiszorult az európai szárazföldről, Földközi-tengeri támaszpontjai a német bombák zápora alatt zuzónak össze, a tengelyhatalmak hadereje egyre nagyobb nyomást gyakorol egyiptomi állásaira és nyilvánvalóan a közeljövőben Alexandriát és Szuzeit fogja fenyegetni, ugyanakkor pedig India felől utánpótlását és olajszállításait várhatóan a legnagyobb veszedelembe sodorja Irak hátr szembeszállása. Irak azonban előreláthatóan nem marad egyedül s valószínű, hogy mögötte sorakozik az egész arab világ. Az iraki rádió szónokai és a lélkészek a mecslekben már a szent háború kilárdetéséről beszélnek. A hivatalosan elhangzott szónoklatok színtelenül arra figyelmeztetik a hallgatókat, hogy végre megindul a küzdelem az arabok régi ellensége: az angolok ellen és ez a háború győzelemmel fog végződni. Az iraki tartományokból sok törzsfő érkezett Bagdadba és a kormány rendelkezésére bocsátotta fegyverforgató törzsbelleket az Anglia elleni háborúra. Bagdadban érendelték az elsőlépítést és megértesíttek a légtalmi készültséget. Anglia most szembekerül azokkal az arabokkal, akiket elnyomó politikája könyörtelenül hanyagolt. A különbség azonban az, hogy az arabok most jó fegyverekkel vannak ellátva. Irak elsőként szállott szembe az angolokkal, mint előőrs az arabok a népeknek, amelyek a Vörös-tengertől az Indiai Óceánig csak az alkalmas pillanatra várnak, hogy lerúzzák az angol igtát. A tengelyhatalmak a helyzet új alakulásában is éberen őrködnek és nem tesztülk szem elől legfőbb céljukat. Anglia teljes legyőzéséig. Irak élesapóként áll az arab világ Anglia elleni harcá-

ban s az angol birodalom, amely a háború után nem váltotta be az araboknak tett ígérezeit, most számol ezért a hűtlenségéért.

Harminyele angol repülőgépet pusztítottak el az irakban. Irakban kitértek a nyílt ellenségeskedések. Angol repülőgépek bombatámadást intérték a Habanayi repülőgéptámaszpontot körülzáró iraki csapatok ellen. Az iraki haderő a támadásra ágyutűzzel válaszolt. Brit repülőgépek ezenkívül megkísérelték megtámadni az iraki miniszterelnök palotáját. Az iraki kormány hivatalos közleményt adott ki s ebben megállapítja, hogy a maga részéről a legteljesebb mértékben igyekezett megtartani az Irak és Anglia közötti szerződésben foglalt kötelezettségeket. Anglia azonban olyan magatartást tanúsított, hogy Irak kénytelen megtenni a szükséges intézkedéseket függetlenségének védelmére. Az iraki csapatok kénytelenek voltak tüzeleséssel válaszolni az őket megtámadó angol csapatokra és a kifejlődött hadművelet során a Habanayi angol repülőgéptámaszponton 26, majd később ismét 12 angol repülőgépet pusztított el.

Törökország köztedik a tengelyhez. Törökország minden jel szerint, szintén egyre jobban köztedik a tengelyhatalmak, a hármas egyezmény felé. Pápen ankarjai német követ hosszabb berlini tartózkodás után visszautazott a török fővárosba és Törökország helyzetének végleges tisztázását Ankarában való megkerése utánra várják. Ez az állásfoglalás már alig lehet kétséges. A görög szigeteket birtoklása, az északafrikai sikerek vitágosan megmutatták, hogy mi ér az angol szövetség, s így nem lehet esodálkózni azon, hogy egyes jelentések szerint Törökország a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásra készül.

Hitler beszélt a birodalmi gyűlés előtt. Hitler vezér és kancellár vasárnap délután megtartott birodalmi gyűlésen kormánynyilatkozatot tett. A Führer történelmi visszapiantást tett a tengelyhatalmak és szövetségeseinek sikereire. Hangoztatta, hogy az 1941. év a fölemelkedés esztendeje, ebben az évben végleg le akar számolni a háborús angol úszítókkal

és a mögöttük álló kapitalista zsidókkal. A német nép háiba kereszte a békét, Churchill ezt a békés törekvést igyekezett tönkretenni. Be akarta vinni Európának minden megébékelt részébe a háborút. Garanciákkal Romániát, majd Görögországot akarták behásozni. Romániának ezért keservesen kellett megfizetnie. Az angol reménység Törökországra és Jugoszláviára támaszkodott. Ennek az államnak szerb magva ellenségünk volt a világháborúban, de mégsem éreztünk iránta ellenségeskedést. Öszinte barátságok akartam Jugoszláviával. Ribbentrop külügyminiszterünk számtalan értekezleten támadott arra, hogy különösen a Balkán meg kell kímélni a háborútól s ezért javaslatokat tett a jugoszláv kormánynak a barátság éremlyítésére. A Duce nemcsak helyeslelt, hanem minden módon támogatta is a közleledésnek ezt a tervét. Így vettük rá a jugoszláv kormányt, hogy csatlakozzék a háromhatalmi egyezményhez. Ez a csatlakozás csak előnyt jelentett ennek az országnak. A csatlakozásról szóló jegyzőkönyv aláírása után két nappal megdőb-bevetett egy maroknyi puccs-szervezet államesénye. — Erre nyomban parancsot adtam a támadásra, mert lehetetlen így banni a német birodalommal. Isten a tannu, hogy békét akartam. Magyarország provokációnak kellett, hogy érezze Jugoszlávia egyes aktusait, hiszen attól az országtól szenvedte el azokat, amely kirobbantotta annakidején a világháborút és megoanokításba sodorta Magyarországot. Kapásból kellett megoldani egy nagy felvonulást. Magyarország megértő segítsége nélkül ezt nehezen vihettük volna végre. A hadműveletek tulajdonképpen csak 11 hadosztály hajtotta végre. Jugoszláviában 57 SS-tiszt, 1042 altiszt és közlegény halt hősi halált, 181 tiszt és 3871 altiszt és közlegény megsebesült, 13 tiszt és 372 altiszt pedig eltűnt." A Führer ezután ismételtlen megemlékezett Magyarországról. Hogy a magyar nép — mondotta — további lépést tehet az egykor rákényszerített igazságtalan békeszerződésnek revíziója felé, örvendetes együttérzéssel állt el.

A 90 éves egyházfejedelem

SZMRECSANYI LAJOS egri érsek a napokban költötte be 90-ik életévét. Pátriárkának kijáró élet, s mögötte az alkotások egész gazdag sorozata. Csak röviden szólunk fel néhányat. Bőkezű adakozásából templomok, plébániák, kultúrházak emelkedtek. A

kolduskérdést megoldó mozgalom (Egri Norma) leglelkesebb harcosa, a koldusoknak lakást, kórházat, munkatelepet emel. Megoldja a szellér-problémát: az érseki földekből kihatás egy-egy vagy birtokrészt, s megeremli a telepes falut templommal a közepén.

Az Angol kisasszonyok leányintézetét nagy arányokban kiépíti, az Orsolya női szerzetes rendnek zárdát épít, felépíti az ország első katolikus felsőkereskedelmi iskoláját, internátussal 120 tanuló számára. Az érseki megye minden plébániáján kultúrházak, olvasóköriek tartják a híveket, gonómsan egybeállított, magyar nemzeti kulturát emelő, népszerűelő népiratotat juttat a falusi lakosság kezébe.

Mikor püspoki jubileumát egyházmegyéje valamelyiké mellő szóp emlékekkel akarta megörökíteni, azt kérte, hogy építsenek egy nagy lelkigyakorlatos házat, hogy ott jó papok és erős lelkű világági nevelőjenek a magyar életre, s annak jövőbeli nagy feladataira. Ez a lelkigyakorlatos ház meg is épült Nyíregyházán, s ma tízezrek lelke izmosodik, s vízi szét a magyar lélek erejét a társadalm minden rétegébe.

Az ősz egri érsek valóban a nagy magyar egyházfejedelemek közül való, aki kezdettől fogva megértette a rábizott fölött egyazon igazi szociális rendeltetést, s úgy sáfárkodott vele, ahogy azt az Isten és az Egyház rendeli. Megérdemli, hogy a 90 év hozárkövével minden keresztény magyar ember meghajtsa fejét a nagy egyházfő egyéni és lelki nagysága előtt.

HIREK

„KERESZTI LEVÉL”

Gyollay Domokos új darabját a budapesti Nemzeti Színház jövő évi műsorába iktotta. A Magyar Nép főszerkesztőjének „Külön nőta” című népi játékát, amint annak idején megírtuk, a magátszíveti színpodon, a Nemzeti Színházban és a Magyar Művelődés házában odaták elő. Ennek a darabnak jelentős sikere arra indította a Magyar Nép főszerkesztőjét, hogy új, véglegesnek érdeklő székely népi tárgyú darabot írjon. Az új darab címe: „Keresztlevél”. A darab előadása első írói és művészi körökben elének érdekességel nézünk.

Százhusz székely fiút sorozták be rendőrnek. A felszabadult keletmagyarországi és Erdély területén immár kétféleképpen tartott rendőrsorozást a vidéki főkapitányság. Első alkalommal Kolozsváron és Sztalmárnémetiben, majd a Székelyföldön tartották rendőrsorozást. A sorozóbi-

zottság Gyergyószentmiklóson, Csikszederdán, Sepsiszentgyörgyön és Marosvásárhelyen sorozta a legújabb rendőrmegzedekek. A sorozáson összesen 120 székely fiút vettek be próbarendőrnek és a besorozottak viléz Nagyselmeczy László, a vidéki főkapitányság őrszemélyzeti főfelügyelője kezébe tették le az esküt. A rendőrujoncokat a kassai tanoszlályhoz vezényelték.

Hogyan rendezik ideiglenesen a román földreform során szerzett legelők használatát? A Budapesti Közlöny április 13-iki számában megjelent rendelet lehetővé teszi, hogy a román földreform során egyáltalán nem, vagy nem kielégítő módon részeseftett községek legelőszükségletük ideiglenes kielégítését kérhessék.

E célból a község lakosságának kérelmére a román földreform végrehajtása során hatósági rendelkezés, vagy ezt pótló magánjogi ügylet útján legelő céljára történt ingatlan szerződésekkel felül kell vizsgálni és indokolt esetben a legeltetés céljára

alkalmas területeket vagy annak egy részét átadik is, amíg az ingatlan szerzés végleges felülvizsgálatát külön jogszabály nem rendezi, — a kérelmező község ideiglenes használatára lehet bocsájtani.

A gazdasági albizottság határozathozatal előtt a régi tulajdonost meghallgatni köteles s amennyiben ez kimutatja, hogy gazdaságához nincsen elég legelője, megfelelő részt a régi tulajdonos használatára is lehet bocsájtani.

Mailáth Gusztávról nevezik el a esikszereadi Tanítóképzőt. Az erdélyi római katolikus Státus elhatározta, hogy a Csíksomlyón ezévbén felépítendő római katolikus tanítóképző intézetet kétéve — tanítói miniatkolával és tanárképző intézettel építi meg, még pedig száz emlekké számára. Az intézetet gróf Mailáth Gusztáv Károly püspökről nevezik el. Az épületet a Mailáth Gusztáv segélyalpap 26.500 pengős alapítványából kezdik építeni s emellett országos gyűjtést is rendeznek.

A jövőben nem lesznek zsidó tisz-
k. A kormány rendeletet adott ki a
időnk tekinthető személyek ka-
nai szolgálata tárgyában. A rende-
let értelmében a zsidók csak rendfo-
kzat nélkül és kiegészítő minőségben
létesíthetnek szolgálatot a honvéde-
lmet. Ezt a szolgálatot rendfokozat
 nélkül teljesíthet abban az esetben is,
a korábban tiszti, aliszti, vagy tisz-
si rendfokozatot kaptak. A kiegészítő
olgalatra kötelezettséget ennek foly-
a mími rendfokozat nélkülieket kell
rilyantartani és kezelni. A zsidók
szá-
gát a honvédelmi miniszter álla-
lja meg.

Május 5-től kezdve fokozatosan
pietük életbe a nyári menetrendet.
z Államvasutak igazgatósága leg-
albi menetrendi értekezletén, amé-
n az összes üzemvezetőségek is
viseletétek magukat, bejelentette,
sz az új nyári menetrendet május
ról 5-re ható éjjel éjféltől léptetik
életbe, de akkor még nem közlekedik
demenyi vonal, melyet a menet-
ndibe felvettek. Éppen ezért tekin-
tel arra, hogy az új menetrendet
a fokozatosan lehet élethezleptet-
a MÁV hivatalos menetrendköny-
még nem jelenik meg május 5-én,
nem csak június első felében, mert
korára remélhető a viszonyok és
forgalmi helyzet állandósulása. A
matok közlekedéséről egyelőre az
lomásokon kifüggesztett hirdetések
újton tájékoztatják az utazó-
özöniséget.

Magyar küldöttség tárgyal Bukas-
siben egyházi és iskolai kérdések-
l. A romániai református egyház
eiglenes vezetésének hat tagja —
yhazi esperes, érdeklődő
yhazi elnök, dr. Martonossy
vörgy egyházkerületi ügyészhelyet-
s, N. Pogány-éber gazdasági előadó,
emes Elemér esperes, a királyhágó-
lléki egyház megbízottja, dr.
sz Pál, a Bethlen-kollégium fr-
adnoka és Elekcs Viktor, a Beth-
n-kollégium rektora — az elmul-
ten küldöttségileg Bukarestben
rgyalásokat folytatott a délrőlde-
agyar kisebbség egyházi és iskolai

kérdéseiben. A kultuszminisztérium-
ban a kisebbségi egyházak ügyében
emlékiratot nyújtottak be, amelyben
az egyházi közigazgatással kapcsolato-
ban tartandó gyűlések állandó en-
gedélyezését kérték és feltárták a
teológia felállításának szükségességét
és elismertetését. A tárgyalások alap-
ján engedélyt adtak a presbiteri és
egyházközösségi gyűlések tartására,
továbbá a teológiának Nagyenyeden
való felállítására. Ezenkívül kilátás-
ba helyezték a négyosztályos refor-
mátus leánygimnázium és felsőfokú
református tanítóképzőintézet felál-
lítását. A tárgyalások során szerepelt
a kisebbségi tanárok képesítő vizs-
gájának kérdése, valamint a nyitvá-
nossági joggal még nem bíró refor-
mátus iskolák e jogának megadása,
továbbá arról is tárgyaltak, hogy a
református lelkesek a tanítóképző-
intézetben egy rövid tanulmány sikeres
elvégzése után érvényes tanítói
oklevelet szerezhessenek.

A Délvidék visszatért területét há-
rom nap alatt el kell hagyniuk az
1918 után betelepülteknek. A katonai
parancsnokság az alábbi rendeletei
adta ki: Mindazok a szerbek, bosnyá-
kok, montenegróiak, cigányok, to-
vábbá zsidók, akik 1918. október 31.
előtti Nagy-Magyarország területén
(Horvátország nélkül értendő) tör-
vényhatósági illetőséget nem bírtak,
valamint az ily egyéneknek leszá-
mazottai, azaz a bevándoroltak és
betelepültek az ország területét e hó
28-án reggel 8 órától kezdődően há-
rom napon belül elhagyni kötelesek.
Ezek értéktárgyaik kivételével csak
azokat az ingóságokat vihetik mag-
gukkal, amelyeket személyesen el-
tudnak vinni, készpénzben pedig
annyit, amennyi költségei fedezé-
sére szükséges. A Szerbiába távozóknak
Péterváradon át, a Horvátország
területére távozóknak pedig Mitrovi-
cán át kell elhagyni az ország terü-
letét. Nem kell eltávozni: 1. A ma-
gyar és német egyének más nemzeti-
ségű házastársainak és ezek leszá-
mazottainak; 2. a terhes nőknek két
héttel a szülés előtt vagy után; 3. a
75 életévüket betöltött egyéneknek.
Aki a rendeletnek nem engedelm-
kednek, azokat korbáttalommal távo-
ltatják el és meg is büntetik.

ABLAK

Szerbiában ajtott német hadi-
foglyok csoportja utasított át Ko-
lozsváron. Pillanatok alatt szét-
futott a hír a városban, hogy
erekek a hadifoglyoknak több-
sége magyar fiúkból áll, akiket
a szerb hadvezetés arra hasz-
nál fel, hogy az angol politikai
bűvkörébe esett Szerbia érdekel-
védjék és azért a Szerbiától al-
dozzák életüket és véréiket, amely
az ott élő magyaroknak csak
nyomozóságot és megaláztatást
jelentett. A szerbiai hadjárati be-
felezésével, a németek a birodal-
lom felé indították el a hadifog-
lyokat. Kolozsvár közönsége, a
város népjóléti hivatala és a nő-
egyesületek annivárván, ajfándá-
kokkal halmosták el a magyar
fiúkat, akik nem Szerbia iránti
ragaszkodásból, hanem kénsze-
rűségből lettek hősei a balkáni
háborúnak. A magyar foglyok
a harctéréről hódoló táviratból
küldtek Horthy Miklós kormány-
sáwhoz, a honvédelmi miniszter-
hez, amelyben azt kérték, hogy
bocsássák szabadon őket, hogy
visszatérhessenek a magyarra
vált Délvidékre.

Magyar fiúk szép számmal vol-
tak tagjai a esz és a román
hadsergek is. Annakfelelően sok-
ezer magyar „állt ott” Románia
nyugati határáján, idegen ál-
lamban, idegen vezényszavak pa-
rancsai alatt. Magyarország el-
lea küszkött fel ezek az álla-
mok, de elvakultságukban es jel-
lentelenségükbe az várják
volna el tőlünk, hogy az ő érde-
kükben, saját fajtánk ellen har-
coljunk. Az idegen munderés öl-
füzetelt magyar azonban soha-
nem felejtette el azt, hogy kény-
szerből, igazságtalan bekeszerző-
dés miatt lett ellenséges hadse-
regnek a tagja. Magyar nyílvolt
tá mindvégig bátran megval-
lotta. Sokszáz magyar fiú sző-
kött át Magyarországra Erdély-
ből, sokszáz magyart vádoltak
kémkedéssel, árulással. Az ör-
mesteri balesés tiszti pofon
sokszáz magyar fiú testét, arcát
suított, a Felvidéken, Délvi-
déken és Erdélyben. Nem felejt-
jük el!

Az erdélyi utak megjavítása érde-
kben. A kormány az erdélyi utak
rendbellezatalára újabb 3 millió pen-
gőt fog fordítani. Így összesen az er-
délyi utak megjavítására 5 millió
pengő összeg áll rendelkezésre.

Román suffogók

Rémfeltejtésüket állítják el nap-nap után a bíróságokon. Értelmelessé ezeknek a román asszonyoknak és fiatal embereknek minsen egyből dolgan, mint összepercedni a falu különböző pontjain és meggyőzésüket temni a magyar hatóságok különböző intézkedéseire?

Nagy horderejű következtetéseket kell levonni a román lakosság állandó gyónakó és bírálóító suffogásából. Magyar közvéleményt kell kialakítani és ahol nincs, ott megteremteni a román falvakban is! Ezek a falvak bizony nagyon is rászorultak a magyar szellem és gondolat megismerésére. Hisz vannak közöttük olyanok is, amelyek elrománosodott magyarokból állnak. A tanító munkája egyenlőre még nem elégséges. Lelkész, magyar lelképásztor nincs, a görögkeleti pápa vezetésére van bízva a falu. Hogyan vezet a román pápa a falut, azt jól tudjuk... A tanítói kar kevés sokhelyen nem felelhet meg a várakozásoknak, számuk is kevés, képzésük is sokszor, sajnos, hiányos. Magyar közvéleményt, hazaszeretetet és ragaszkodást ezek nem mindig képesek azokba a románokba nevelni akiknek a román utrom földet, magyar birtokot osztogatók, akiknek a boldogulást igazságtalannal, a mi magyarjaink rabszára és szétállítására segítette elő.

Közvéleményt csak a szárványmagyarság megerősítésével érhetünk el. Minden faluban, még azokban is, ahol a magyarságot kipusztították, van még tíz-húsz magyar család. Ezek a magyar családok ellenállottak a történelmi kétségterítő viharoknak, kitartottak fájójuk és gyökér mellett a vész és romlás árjaiban. Illo most, a pl-emelkedés, a révébejtás és boldogulás perceiben, amikor a mi magyar gyökere is fel sül mög a nap, hogy megjutalmozzák őket. A szárványmagyarság szegény, földje, mindenre kicsúszott a lába alól, a papa, a „primár”, az „ugronóm” tudta, hogy mit cselekszik. Ezeknek az átkozott kezeknek a romboló tevékenységét kell javítaniunk.

A szárványmagyarság anyagi megerősítése erőleles, szellemi hatótávát is éreztetni fogja a falvak közvéleményében. A magyar tanító, a csendőr, a jegyző, bíró lelkész, de legfőképpen a magyar nép, a falusi szántóvető az, akiben mindig bizhatunk, aki mindig kész sikroszállani a magyar érvek biztosításáért, a magyar gondolat örökösítéséért. És telepíteni kell! A szárványmagyarság sorait fel kell frissíteni. A feljuzdult székely falvak esetleg szopora anyajországi falvak népeleségét szét bé szórni Szolnok-Dobokában, Máramarosban, Beszterce-Naszóban.

Hatékony két kenyértelen napot vezettek be Marosvásárhelyen. A bécsi döntés óta súlyos gondot okoz a hatóságoknak a székely főváros élelmiszer-ellátása. A város vezetősége szinte emberfeletti munkát végez, hogy áthidalja a nehézségeket és biztosítsa az ellátás zavartalanlását. Hiába azonban minden erőfeszítés, a közlekedési nehézségek miatt az élelmiszerkészlet pótlása nem megy síman. Marosvásárhely, mint ismeretes teljesen kikapcsolódott az anyaországi vasúthálózatból s ez a körülmény sok zavart okoz a közelítésben is. Jellemző a közlekedési állapotokra, hogy a mai napig még nem érkezett meg Marosvásárhelyre az a tiz vagon liszt, amelyet április 7-én utalt ki a közelítésügyi minisztérium a lakosság szükségletének fedezésére. Ez a helyzet különösen az utóbbi napokban vált súlyossá, annyira, hogy a város vezetősége a kenyérfogyasztás terén újabb korlátozó rendelkezést volt kénytelen kiadni. A rendelkezés értelmében hétfőn és esütőfőzőkön a pékek nem süthetnek kenyeret és ezeken a napokon vendéglőkben és magánháztartásokban is tilos a kenyérfogyasztás. Ezeken a napokon a vendéglőkben és magánháztartásokban burgonyát, puliszkát vagy másét szabad felszolgálni és fogyasztani. A szerencsétlenül megvont

határ következtében Marosvásárhely teljesen el van vágva a világtól és az élelmiszer szállítmányok nem érkeznek meg kellő időben. Amíg delféle az ideiglenes határ kérdése meg nem oldódik, addig a közlekedés kérdése súlyos gond marad.

Vizsgáltak a kereskedelmi tanfolyam székely hallgatói. Az erdi Kalot népfőiskola vizsgatermében a napokban tartotta záróvizsgáját az értelmiségi kormánybiztos által rendezett első népi kereskedelmi átképző tanfolyam, amelyen 35 falusi székely hallgató vett részt. A tanfolyam záróvizsgáján megjelent Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, Kultúr István értelmiségi kormánybiztos, vitéz Szinay Béla al-lábornagy, a vitézek törzskapitánya és az összes érdekképviseletet vezérgazdái. Az előadók kérdéseire a hallgatók meglepően pontos és tájékozott feleleteket adtak. A kitűnően sikerült vizsga után felszólt Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter is és a legteljesebb elismerést fejezte ki a látottak és hallottak felett.

Kárpátalja híjsága a miniszterelnök előtt. Bárdossy miniszterelnök a napokban fogadta Kozma Miklós kormányzó jelenlétében annak a kárpátaljai fiatalnagnak a küldöttségét, amely a napi politika kikapcsolásá-

PELENGÉR

Arra, hogy a kártyakeverő, háborúra üsztő, szövetségeseit eszerben harka angol milyen üző, kalmár lélek, a következő pompás történetet lehet rávilágítani.

Egy német, egy angol, egy francia és egy olasz utaztak repülőgépen. Bizonyos hiba folytán könnyíteni kellett a gépnél s valakinek ki kellett ugrania. Elsőnek ajánkozott az olasz. Eljen a Duce kiáltással kiugron. Második volt a német, aki az kiáltotta: Eljen a Führer és kiugrott a gépből. Mivel a gép súlyt még mindig könnyítelen volt kénytelen a pilóta, valakinek fel kellett még áldoznia magát.

Ekkor az angol égre emelt szemmel elkialtotta az angol nemzeti himnusz első sorát, hogy Isten óvd a királyt, és — kibotya a franciát...

val a magyar haza védelme mellett ruszin népi művelődést akarja építeni és előmozdítani a közös hazavára. A miniszterelnök kitüntető s végyességel fogadta a küldöttsé s hosszabb beszédben fejtegette a rekvés helyességét és eredményességét. Előbb a kárpátaljai megmozulásból más kisebbségeink is példaméríthetnének.

GAZDATUDOMÁNY

Idegen kéz a magyar erdőkben

Az erdei fák növekedése hosszú évtizedeket vesz el, mielőtt a kitermelés jövedelmezően megvalósulhat. Általában 80–100 éves a fa, amikor válik megérett, nemzedékek céltudatos munkájára tehát szükség, hogy a faállomány ezt a magas megfelelően elérje. Az erdő nemzeti kincs, olyan érték, amelyet rövid idő alatt, könnyen el lehet fosztani, de visszapótlására sok emberi munka nagy anyagi áldozatot kell ismét fordítani.

Érdeklődésünk megosztottak bennünket hatalmas erdőinkről. Idegenektől kellett vásároknak a fát értéke mintegy 200 millió pengőt fizettünk ki a faanyagokért, amelyekre mások termeltek a magyar munkáért, és pénzzel felvevett erdőkben. A nagy teher volt ez számunkra, nagy nemzetgazdasági kárt jelentett és sok gondot okozott a külkereskedelmi mérlegünk egyensúlyának fenntartása szempontjából is.

A baráti tengelyhatalmak támogatásával a két ország döntés alapján és kitűnő honvédségünk kárpat-kezdelmek jutalmául visszazereztük ismét elvesztett erdők tekintélyes részét, de a hajdan az erdőgazdálkodás helyén sokhelyütt csak lekiérett, kipusztított, kopárosodásnak induló terület találtunk s a megmaradt faállományban is károkat okozott a rendszertelen, nyereszskéző gazdálkodás.

A cseh és a román rablógazdálkodás talán sehol okozott olyan súlyos károkat, mint erdőségeink. Az ebből származó veszteségekre szembetűnően világít az erdők területének nagyarányú esikénése. A visszatért felvidéki és kárpátaljai részekben az erdőterület a cseh uralom alatt 1.622.000 kataszteri holdról 1.428.000 holdra fogyott, az esikénés tehát megközelíti a 200.000 holdat. A cseh földreform során, különösen a Kárpátalján, válogatás nélkül osztották az erdőket legelőnek, szántónak, tekintet nélkül arra, hogy ezekre a célokra alkalmasak voltak-e. A föld új tulajdonosok néhány évi használat után igen gyorsan esetlenül eladódottan otthagyták birtokaikat és nagy mennyiségben megindult az egykori erdők elkopárosodása. Ennek további következménye az, hogy az erdők víz-visszatartó képessége csökkent és az árvizek veszélye megnövekedett.

Hasonló helyzetet találtunk a visszaszertelt erdők részekben is. A románok minden iratot és nyilvántartást magukkal vittek, az eddigi becslések alapján azonban meg lehet állapítani, hogy az erdők terü-

lete 2.730.000 kataszteri holdról mintegy 2.400.000 holdra csökkent, az apadás tehát 330.000 hold erdőt szajítottak ki, ennek 40 százalékát, 240.000 holdat legelő céljára vették igénybe. A kiirtott erdőterületek tekintélyes részén az elkopárosodás máris bekövetkezett. Főleg a magyar megyékben pusztították kíméletlenül az erdőket, így az erdőterület Szilágyban 26, Csíkságban és Udvarhelyben 25 százalékkal csökkent. Súlyosan érinti ez az ottani lakosságot, mert az erdők kiirtásával szegény magyarok keresetét vették el.

A csehek a kárpáti erdőkből mértéken felül termelték ki az értékes szervesanyagot és ennek következtében a faállomány minősége nagyon leromlott, az egykor gazdag erdők sivatár, szegényes képet mutatnak. A románok még kíméletlenebbek voltak az erdőirtás terén: sokkal többet termeltek ki, mint ami a faállomány természetes növekedésének megfelelő és ők is elsősorban az idősebb értékes fára vették magukat. A székelyföldön a túlházasálat 30–40 évi, a románoktól visszaszertolt egész erdőterületen pedig 20–30 évi vágásnak felel meg. Hatalmas területek vannak Erdélyben, ahol 60 évesnél idősebb fákat csak nehezen hozzáférhető részekben lehet találni. A rablógazdálkodás a csehek és még inkább a románok azzal töltötték be, hogy nem erdősítettek a kitermelt területeken.

A volt székely határvidékeken azokat a birtokokat, amelyeket 1769-ben az országhatár rendezése alkalmával Erdélyhez visszaszertáltak, II. József a határőr-katonaságunk adományozta. A határőr-vidék felosztásakor: 1851-ben a Habsburg uralkodóház ezeket az ingatlanokat a székely határőrezredeknek a szabadságharcban tanúsított hazafias magatartásuk miatt, megtorlásképpen, az állami kincstár javára elköltöztette. A kiegyezéskor Csíkszék és Háromszék közönsége megkapta az említett birtokokat, amelyek a világháborút követő összeomlásig a székely nép jólétének egyik alapját jelentették. A háromszéki székelyek a kapott ingatlanokat szétosztották és ezek közönségi, községi, iskolai, egyházi és magánvagyonként szolgáltak. A csíki székelyek viszont a kapott vagyont osztatlan állapotban a „Csíkszék megyei Magánjavok” elnevezés alatt létesített jogi személy tulajdonába adták, amely azt a vallás- és közoktatásügyi minisztérium felügyelete alatt kezelte és jövedelmét kulturális célokra használta fel. A csíki

magánjavak 69.000 holdját a románok elkobozták és ezzel a legsúlyosabb csapást mérték a székelysége. A magánjavak tulajdonában 52.000 hold erdő és 17.000 hold egyéb termékeny terület volt. A románok 45.000 holdat községi és egyházi célokra igénybe vettek, 24.000 holdat kiostári közlésbe adtak és a székelyeknek mindezt semmit sem fizettek. Hozzávetőleges beelés szerint a csehok 70, a románok 410 millió pengő kárt okoztak a magyarságnak az eddig említett intézkedésekkel. Nagy csapás ez, mert a kárt nem lehet egyszerre helyrehozni.

A leggyorsabb megoldás lenne az erdők kitermelését erősen megszorítani ez azonban nem lehetséges, mert akkor a munkakalmak annyira csökkentenék, hogy az erdei munkából élő lakosság kereset nélkül maradna. Csak lépésről-lépésre haladva, sok évi céltudatos munkával lehet tehát a vendes állapot helyreállítani.

Elsősorban az elkopárosodás veszélyének kitétt területeket erdősítjük újra, azután az elhanyagolt erdei faültetéseket pótoljuk mindenütt. Ehhez több-százmillió faesemeterre van szükségünk. A kétségbeesettben rossz utakat, a teljesen elhanyagolt erdei vasutakat, az életveszélyes hidakat is meg kell javítanunk: új utakat és vasutakat építünk, hogy a termelés nagyobb arányban megindulhasson az eddig nehezen hozzáférhető erdőkben is és így másult a vágszokat csökkenthesük. A román állami kezelésbe

vett erdőkben a székelységtől elvett 24.000 holdat ebben az évben visszazadják a csiki magánjavaknak. Az agrártörvény alapján kisaajátított 45.000 holdat visszakapják a székelyek, illetőleg a bárnai okát vissza nem adható ingatlanok fejében a magánjavak körpótlásban részesülnek. Mindenütt visszaállítják az erdők okszerű kezelését. A rendbehozott erdők légtiták az ország faszékelyeit, sőt éventenként 1 millió őrmeéter tűzifa, továbbá 1.25 millió köbméter haszonfafeleslegre is számíthatunk, amit külföldre lehet majd értékesíteni. Jelenleg nagy nehézséget okoz még a meglévő székelyföldi fa elszállítására, mert a megfelelő vasúti összeköttetés hiányzik. Az értékesítést — mivel az a lakosság nagy részén kényerelt jelenti — egyelőre úgy oldották meg, hogy a székelyföldi fának tekintélyes részét a németek veszik át és a Romániába vezető vasútvonalakra szállítják le. Az erdélyi pénzüzetek útján a kért 5 millió pengős keretben hitelek bocsátását a termelők rendelkezésére, hogy az erdei munkát tovább folytathassák és ne kelljen várniuk addig, amíg meglévő fakészletek ellenértékét megkapják.

Teljes örövel hozzátartunk tehát, hogy a csiki román uralom súlyos kártételeit jóvátegyük és az erdő ismét az legyen, ami a boldog Nagy-Magyarországon volt: az erdei munkából élő lakosság kereseti forrása és az egész ország értékes vagyona.

A földművelésügyi miniszter Erdély gazdasági feladatáról.

Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter feltűnésteltő cikket írt azokról a feladatokról, amelyeket Erdély gazdasági felemelése érdekében kíván tenni a kormány. Gikkének bevezető részében megállapítja, hogy a nagy világégen után a kommunizmus, majd a román agrárreform koldusbotra juttatta a magyar birtokososztályt, majd rendre a többi rendszaki rétegeket is alapjaiban rontotta meg. A bécsi döntés után megindult építő munkában az Erdélyi Párt a kormányval egyetértésben akarja szolgálni az ország felvirágztatását.

A továbbiak során a földművelésügyi miniszter megemlíti, hogy az erdélyi nép megélhetésének főként az erdőgazdaság és az állattenyésztés az alapja. Hangoztatta, hogy a román uralom által legelővé átalakított 240 ezer hold erdőt helyre kell állítani. Az erdőgazdaság természetnek értékesítésénél fennálló nehézségeket ígyvelőnek kiküszöbölni addig is, amíg a Székelyföld beköszöndök az ország vasúti hálózatába. A

földművelésügyi miniszter kezdeményezésére a kormány ötmillió pengő hitelmozgalmat indított a székelyföldi erdőkitermelés érdekében.

Intézkedés történt Erdély állattenyésztésének talpraállítása és fejlesztése érdekében. Rövidesen megalkotják a vármegyei állattenyésztő egyesületeket és a törzskönyvező szervezeteket is. Az állam támogatással ellenőrzött állattenyésztő községek és mintaközségek intézményeit Erdélyre is kiterjesztik. Az idén 50 ilyen állattenyésztő község létesítést vették tervbe.

Széleskörű intézkedéseket tettek a növénytermelés felkarolására is. Az erdélyi gazdák támogatják különféle mezőgazdasági gépek és eszközök beszerzésében és nagy gondot fordítanak a szakoktatás fejlesztésére is. Az állami téli mezőgazdasági iskolák számát nyolcezer szaporítók és tervbe vették két központi gazdasági tanintézet felállítását is. Az Országos Mezőgazdasági Intézet ügykörébe Erdélyre is kiterjesztették a ennek kapcsán mintegy

16.000 65 éves és enéldebb gazdasági munkavállalónak jutató öregségi járadékot. Az illetők eddig nem fizettek járadékot, tehát nemzeti ajándékot kapnak.

Ingatlanok állandó mezőgazdasági művelése.

A m. kir. minisztérium 1.690/1941. M. E. sz. rendelete egyes ingatlanok állandó mezőgazdasági művelésének biztosításáról, a következőket tartalmazza:

Ha a községi előjáróság (polgármester) arról szerez tudomást, hogy a község, város területén fekvő mezőgazdasági művelés alatt állott vagy ilyen művelésre alkalmas ingatlanok a művelési ágának megfelelően szükséges munkálatokat, jóllehet az ide előérkezett, nem végezték el és a rendszer hasznosítást sem készítettek és s ennek folytán attól lehet tartani, hogy az ingatlan paragon maradjon, erről az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőségnek azonnal jelentést tesz. A jelentésben meg kell jelölni a birtokos (tulajdonos, hasznélvező, hasznónélvező) nevét és lakóhelyét, valamint a paragon heverte

Nagyjelentőségű segítség a mangalicasertés hizlalásánál

A mangalicasertés hazánkban a sertéslétszám túlnyomó részét teszi ki. A nagy uradalomtól a kisgazdálgi majdnem mindenki tenyészt és hizlalja. A régi eljárás szerint azonban majdnem két év telt el, amíg a mangalica felhizlaldott, mert hizba tulajdonképen csak 16-18 hónapos korában fogták. Ez a régi hizlalási eljárás nem kifizetődő, mert sokáig tart, a hosszú életidő alatt a megbetegedések kockázata és a két esztendővel továbbtartó takarmányozási költségek mellett csak két év múlva lát belőle a gazda hasznot.

Már most azonban ismerjük az express-hizlalási eljárást, mely abból áll, hogy a már leválasztott malacokat hizba vehetjük és azok, életük 12-14 hónapjában akár 200 kg-ig is hiznak.

Az express-hizlalás lényege az, hogy a választási malacokat egy időben húrra, zsírra és eontra is fejlesztjük és őket mindjárt a választás után b6 takarmányozásban részesítjük.

A b6 takarmány mellett azonban a választástól számítot 8 héten át a malacoknak naponta, az első hónapban öt, a másodikban pedig 10 gramm PEKK-et és ezen adagnak körülbelül két és félszeresét kitevő FUTOR mennyiséget adunk.

Amennyiben a hizlalás ideje alatt, a későbbi hónapokban a hizók étvágytalanságot, vagy lábfájást mutatnának, úgy pár napig ismét elkezdjük a PEKK-et adagolni, míg a tünetek meg nem szűnnek.

Nagyon a PEKK és FUTOR nyújtotta előnyök és alig számbavehető a felhasználást mennyiségek beszerzési költsége.

HOGY GAZDÁM ELŐBB JUSSON HOZZÁ

A 20-30 PENGÓS ARKIEGÉSZÍTÉSHEZ EN NAPONTA NÉHÁNY FILLÉRBE KERÜLŐ

PEKK-et

és FUTOR-t KAPOK

S HÓNAPOKKAL ELŐBB ÉREM EL A JUTALMAZÁSI SÜLYT, MINT NEMPEKKEZETT KARTÁRSAIM

A „Magyar Nép” díjtalan felvilágosítást ad a beszerzés helyéről.

ének kített ingatlan nagysága rendszerint művelésének függ. A gazdasági felügyelőség a birtokos, hogy az ingatlan szomszósához szükséges munkákat végezze el. Ha a birtokos elvieszik nem tesz eleget, vagy elvárat bármilyen okból nem lehetne elvégezni, a felügyelőség gondnokságot vesz ki egy gazdasági évre. A közök kinevezésénél figyelembe kell venni a személyes rátermettségét, megbízhatóságát, felszerelését, vagyonát közelségét. A földmunkák hasznosabb fejében a földmunkosnak olyan haszonbért kötelembe kell venni, amilyen az ingatlan művelésének és fekvésének azon a vidéken megfelel. A birtokos a felesleges munkát meg kell végeznie, megfelelő természetbeni szolgáltatást is kívánhat. A parlagonhervertelés veszélye ma is fennáll, a következő egy évben a földmunkosok kirendelésének helye.

Hogyan vessünk a kertbe száraz időben?

Az időjárás esetén vetésünk úgy lehet sikeres, ha előzőleg megvizsgáljuk az agyús talajt és csak a megszáradása után vetünk. A nagy előnye az, hogy a már a földbe elvetett és később erősen öntözött magvak kimosódástól elkerülhetjük. Igen sok időt elűnk például a bab és borsó vetésénél száraz időjárásban akkor, magvakat vetés előtt — legalább 3 napig — beáztatjuk. Ha a talaj elég meleg, az ilyen megdült magvak sokkal hamarabb és jobban fognak kikelni.

Földművelésügyi miniszter nyilatkozott Erdély gazdasági feladatairól.

Dr. Nagy Dániel, földművelésügyi miniszter egy cikkben vázolta fel a feladatokat, amelyeket a földművelésügyi kormányzat meg kell oldani. A miniszter hangsúlyozta, hogy jelenleg Erdélyben köztudottan az egyedüli hald olyan legelőterület van, amelyet a románok erdővel alakítottak át. A miniszter azt állítja, hogy ezeket a területeket vissza kell erdősíteni. Cikkének második részében a földművelésügyi

miniszter Erdély állattenyésztésének nagy fontosságára mutatott rá. A kormány minden igyekezete oda fog irányulni, hogy ezt fejlessze. Ugyancsak hangsúlyozta a miniszter, hogy a szakoktatás, továbbá a korszerű gépek és eszközök bevezetése is rendkívül nagyfontosságú Erdély mezőgazdálkodására nézve. A miniszter cikkét az öreg gazdasági munkások járnak ügyének ismerettségével fejezte be.

Iskolagyermeknek a faültetés szolgáltatában.

Miniszteri rendelet kötelezi a népi iskolák tanulóit, hogy minden tanuló évente legalább 1 fat ültessen el. A visszatért erdélyi részekben a rendelet alkalmazását megkezdették. A tanulók a talajviszonyok szerint gyümölcs- és haszonnafákat ültetnek. Elsősorban közterekre és utakra, vízmosásos helyekre, de magántelekre is, ha a telek tulajdonosa megengedi.

PIAC

Miért igazságosabb árnelosztást!

Nemcsak Magyarország, hanem minden állam legfontosabb létkérdése a közellátás megszervezése, vagyis a rendelkezésre álló élelmiszer- és árukészletek minél igazságosabb elosztása. Ez ma világszerte a legégetőbb kérdés, hiszen a nemzetközi kereskedelem a háborús viszonyok folytán megszünt és az egyes országok közötti árusere bizonyos vonatkozásokban teljesen megállt. Magyarország e tekintetben aránylag még kedvező helyzetben van, mert külkereskedelmének legnagyobb hányadát már esztendő óta a két baráti nagyhatalommal, Németországgal és Olaszországgal honyoltja le. Azonban a tavalyi igen kedvezőtlen termésvizonyok, az árvízkatasztrófák és nem utolsósorban az ország katasztrofális meganyagódásával együttjáró közellátási problémák pillanatnyilag ugyanolyan súlyossá teszik a közellátás kérdését, mint számos más országban, amely inkább van külföldi behozatalra utalva, mint mi. A nemzetközi kereskedelem akadályai következtében iparunk nyersanyagellátása is nehézségekkel küzd s így érthető, hogy nem csupán az élelmiszerfogyasztás, hanem egyes ipar-cikkek fogyasztása terén (cipő) is a legnehezebben tergzőzökfordás hoz és a fogyasztás helyes korlátozása is kellő folyomány. Vannak te-

hát fontos átmeneti intézkedések, amelyeket következetesen, sőt adott esetekben erősen kell fogadtatni, hogy ezzel az országot átsegítsék az új termésg. Ilyen intézkedés például az élelmiszer-, takarmány- és örménykészletek ellenőrzése és igénybevétele. Ez a valóban mérlegható intézkedés, amelyet a honvédség beszerző osztályai végeznek, elsősorban az ellátatlanok érdekében szolgálnak. Mindennél fontosabb az, hogy honvédségünk ellátása zavartalan legyen és az új termésg minden rendelkezésre álló, számottevő készletet központilag és természetesen országosan szét, mert csak így tudjuk a széles néprétegeket a rendkívüli viszonyokkal és a háborús körülményekkel együttjáró nélkülözésektől megmenteni.

Feltétlenül szükség van megbízható, erkölcsileg magas színvonalú álló és a nemzeti gondolatot is szem előtt tartó kereskedelmi hálózatra. Mint Bördösy László miniszterelnök programbeszédében hangsúlyozta, az irányított árnelosztás és gazdálkodás együttjár az erre a célra alkalmas nagy- és kiskereskedők kijelölésével. Ezt a kormány úgy hajtja végre, hogy fokozatosan kiépüljön a keresztény kereskedelem szervezete, még pedig oly módon, hogy ez a régebbi kereskedelemnél szakszerűség szempontjából is jobb legyen.

A kereskedelem és árnelosztás kérdését a legközelebből érinti a kormány árpólitikája. Ez arra irá-

nyul, hogy lehetőleg megtartsuk régi árszínvonalat, azonban ez csak a magyar kormánytól függően a külföldi, világpiaci és politikai viszonyoktól is. Az árpólitikai viszont nemcsak az lehet a hogy kizárólag a fogyasztó érdeke szolgálja, hanem egyben az a termelőt és a termelést is. A melés növelése minden von egyenolyan létfontosságú nem feladat, mint akár az ország fenntartásának a fenntartása.

A DEVIZAFORGALOM SZERELŐSÉGE MAGYARORSZÁGON

Ma régóta nélkülözött új könyv jelent meg a magyar könyvtárban a könyv az első olyan gyűjtés, amely a devizairodalom területén hiánytalanul magában foglalja a Magyar Nemzeti Bank körlevele közzétett összes hatályos rendelkezéseket. A feldolgozás áttekinthető szerben és a körlevelek az egyes egyes szerkezetbe foglalásával történt. Olja az, hogy a költött de gazdálkodás szabályait minél sebb körben ismerlekre legyen Magyar Nemzeti Bank ügykezelésébe minden ügyben legközelebbi a devizairodalom, pénzügyi iratok, iratok és magánlevelek között.

A könyv szerzői: dr. Övári Zoltán és Urbányi Sándor, a Magyar Nemzeti Bank felügyelői, továbbá dr. Mezeries Iván és dr. Temei Imre, a Magyar Nemzeti Bank szel, akik tehát elsősorban hivatalos devizajogi szabályok ismeretét és magyarázatára.

Kapható minden könyvtárban, Megrendelhető közvetlenül adónál is dr. Szende Tibor V. J. tér 2-3. sz. telefon 186-830.

A 230 oldalas könyv a Gazdasági című folyóirat kiadványaként jelent meg és 4- pengős bolti árral forgalomba.

A görög hadifoglyokat megbecsülte a német hadvezetőség, Hitler vasárnapi nagy beszédében ország-úllóg hallatára megdicsérette hősi magatartásukért és a német hadvezetőség hazahozta őket. Nem tudunk róla, hogy angol hadifoglyokat megdicsérette volna... Képzünk el szállításukra valószínű görög hadifoglyokat láthatunk.

Magyar nemzet verses története

SZEMET SZEMÉRT...

ona királyné, hitvese Bélának,
 és, hű társa volt vak királyának,
 őt fűt, egy leányt az országának aiva,
 apád családjának nem szakadt így magva.

e a jó örömben vegyült az úron is,
 rózsafa ágán ott érzett a tövis:
 oris, a halandós, trónra vágó herceg
 ondot a királynak unós-untig szerzett.

ert Boris herontott görög segítséggel,
 olgát magyar urak itt egyengették el,
 király vakága kiknek nyomta lelkét.
 ona s az udvar est el nem felejték.

vak, hatvannyolcan, Béla áruló,
 szettükért méltán meg fognak lakolni.
 ona királyné nem kimél pénzt, se vért,
 g a bosszúvágya: szemet venni szemért...

vak, hatvannyolcan, árulók kik voltak,
 ekaszaboltatván, áltükkel lakoltak.
 oris is akasztván lábait kenyyelbe,
 apy vereség után elfutott lengyelbe.

A fogaskirály

üléim nyaranta az akarattjai csárda aljába
 k járnai halatoni fürdőre.

gy mély szakadás van itt a nagy partok között,
 a óriási vízoszlop volna. Itt le lehet szállni a
 . Ide jön vasárnaponként száz meg ezer kocsik-
 kőrnők népe — kivált aratás és eszélés után
 ódni, a eszélés és nyomtatás porából kitisztolni,
 k a sekély vizet a nádason kívül. Fürdő után
 telepednek az összevulók, előszedik a pogácsát,
 g, kulacsot s jókedvről beszélők egymásnak, ki
 a mélyen ment be a vízbe. Uszni nem tud senki.
 dig mindenki tudja, hogy aki nyakig érő vízbe
 y, ha uszni nem tud, többé vissza a maga ere-
 nem jöhet. Beszívja a Balaton.

apám tudott uszni. Megtanulta gyermek-
 an.

51-ben történt az eset. Lementünk fürödni.
 anak nem volt szabad a nyílt vizen fürdés, de
 jött s egy pokrócon leült a homokos partra.
 apám beuszott a nádason belül s amint ott lu-
 jön vele szemközt lassu mozgással egy termel-
 . Vagy a hullám hányta, vagy a szellő tolt,
 viz színén jött feléje. Első pillanatra nem is-

Bácskai magyar lányok.

merte fel. Akkora volt, mint egy jókora hares, de so
 bajusza, se pikkelye.

Mikor közel ért hozzá, kitért előle. Nagy habál
 szabad vízben pusztá kézzel viaskodni nem okos em-
 ber dolga. De amint mellette uszkált, észrevette, hogy
 a hal táftogat és többet felszik oldalán, mint hasán.

Haldoklott a gyönyörű állat. Nem volt semmi
 sérülése, haldoklott öreg kora miatt. Apám a kopol-
 tyuja alá tette balkezét és jobbkézével iparkodott
 kiféle vonszolni. Haldokló állattal könnyű lesz el-
 banni.

Csakhogy az a haldokló állat a fogaskirály volt,
 s a király akkor is hatalmas, amikor haldoklik.

De azért kihozta. Egyet-kettőt vetett magán ő
 feisége, de apám erős ember volt, keményen fog a,
 kivezette a lábálható vizig; ott ülébe vette s anyam
 lábához odatette a homokra.

Negyven fontos óriási fogas volt. Mióta urak-
 kodhatott már a vizek mélységein: nem tudják azt
 a tudósok. Hálót, szigonyt, erősebb ellenséget el tu-
 dott kerülni. Szerencsésen eljutott az emberi kor leg-
 végső határáig.

Hanem hát mégis csak király volt, az pedig a
 fogát se könnyen, se ingyen oda nem adja.

Ott feküdt anyám lábánál. Eletének jele nem
 látszott már rajta. Anyám cipellős lábaféjével min-
 den gondolat nélkül megérintette az orrát. Erre szem-
 pillantás alatt mélyen bekapta anyám lábaféjét s ir-
 toztató fogát összeszorította.

A sikoltása apám odaugrott, letérdelt és két
 kezével megpróbálta a fenevág állkapcsát szétfeszí-
 teni. De roppant ereje sem volt erre képes. Talán a
 test sikossága miatt se tudta egész erejét kifejteni.
 De bízhatetlen erő van a hal állkapocsában.

Anyám a fájdalom és ijedség miatt elájult. Mi, gyerekek, meredt szemmel néztük a küzdelmet. Apám kegyetlenül káromkodott s odaküldötte kocsisunknak:

— Hozd ide a kalapácsot!

Bükky István volt kocsisunk. Öreg, pupos, régi hű ocséd. Odacammogott a kocsishoz, a tarisznyából kivette a kalapácsot s átadta apámnak. Csak a kalapács vasával lehetett a haldokló vagy talán már haltott állat állkapcsai közül anyám lábát kimenteni.

Szerenese, hogy akkor még nem volt félelő vagy kivágott oipő. De így is nagy sebe volt anyámnak. Rögön öltöztünk és mentünk fel a csárdához. Ott apám finom törkölypálinkával kimosta s aztán bekötözte a sebet. Begyógyult szerenésesen.

Hanem az eset miatt mégis csak elmaradt a nagy szifla meglátogatása. Pedig már előre kitűztük erre a napra. Elmegyünk tövébe, megmérjük területét, leülünk árnyékába, megszámláljuk főágait.

Ami elmaradt akkor, megcsináltuk máskor.

Eötvös Károly.

IGAZODNAK VIZEK ÉS HEGYEK

Kinyújtózt az áradó Tisza
Régi kedvén, ki — a Dunáig.
Szeged alatt az ősi vízen
Megiat magyar háló halászik.

Igazodnak a vizek és hegyek
Lassan az örök ősi rendbe
És valami nagy elrendeltetés
Remeg az ólmos fellegekbe.

Haza jön lassan mind, ami kallón,
Csalárdan fölünk elbitangolt.
Igazodnak a vizek és hegyek
S minden, minden, ami magyar volt.

Így lesz: mert átok és romlás a sors
Mindenkinek, ha a magyarnak
Szeges, könnyes bús kalodát:
Szükre szabott bőrtűt akarnak.

DUTKA

Apróságok - Adomák

Hare a levegőben.

A háború, amelynek hatalmas hősei a németek, elsősorban a légitörők mérkőzése az egész vonalon. A német léghárító útegek a háború során eddig több mint 2000 ellenséges repülőgépet lőttek le. Ez a teljesítmény, ha tekintetbe vesszük, hogy roppant gyorsan mozgó, apró célpontok megsemmisítéséről van szó, — igen jelentékeny.

A légvédelmi ágyú természetesen csak akkor tűzélhet, amikor a cél láthatóvá válik. Ekkor rögzítő működéskébe lépnek a magasságot és távolságot kiszámító műszerek. A távolságmérő műszer kezelője állandóan hangosan jelzi az adatokat, amiket azonnal átvisznek a lövegen levő műszerre is.

Az angol repülők, akik meggyőződtek arról, hogy a német légvédelmesek látható célra majdnem száz százalékos biztonsággal lőnek, hatalmas veszteségeik után inkább az éjszakai repülésre tértek át. Sőtétben a fülélőkészülék dolgozhat ugyan, de a távolságmérő annál kevésbé. Mielőtt a repülőgépi motorjának dörgése az emberi fülhöz eljut, a fülélőgép már régen hallja azt.

A léghárítás egész művészete

azonban nem ér semmit abban az esetben, ha az ellenfél a felhők fölött marad, vagy a másodperc rövid ideje alatt kizuhan abból, hogy dolgozgatással ismét közéjük meneküljön. Céltűz alkalmazása ilyenkor teljességgel lehetetlen. Nem marad más hátra, mint a tűzfüggetlen alkalmazása, vagyis zárótűz, amelyet a légtér olyan vonalában helyeznek el, amely vonal átrepülése nem kívánatos.

Kétségtelen, hogy egy ügyes pilótának ezer és egy alkalma van arra, hogy feladatát végrehajtsa. A német pilóták, ismervén gépjék őriasi ellenálló képességét, — hiszen nem egyszer husz faláhtal is hazaérkeztek, — nem sokat szoktak törődni a záró tűzzel. Ezzel szemben azok az angol pilóták, akik Berlin fölött megsérültek a gépjekkel, rendszerint el tudtak repülni a tengerpartig s majdnem minden alkalommal a vízbe zuhantak, mert gépjek csak ott mondták fel a szolgálatot végképen. Az eddigi háború eredményekből azonban más is kiválgluk, mégpedig az, hogy ugy a német repülőgépállomány, mint a pilótasereg, valamint a mérőszervezetek messze fölötte állnak az angolokénak s ez az oka annak, hogy a német véderő a legvalószínűbb esetekben is egészen csekély veszteségekkel számolhat.

Belgrád a pusztulás napján

A virágzó szerb város a német járát befejezése után megdőlést mutat. Szemtanuk és lefőtők a külföldi és fővárosi lapok a „megbűnhődött Belgrád” nevezik a német csapatok által lerabdolt szerb főváros. Egyetlen támadás alkalmával, a királyi palota mellett egyik legöltöttebb helyen ezeröttszáz ember vesztette életét. A felrobbantott óvóhely-rülárkollak, vastagon meszettek rá, földet hantoltak a tetőre, abba egy keresztet szúrtak. A szerb ember tömegsírja lett ez a hely a város kelfős közepi ásási munkálatokat mindenütt döng végzik. A német hatóságok den zsidó jelentkezésre szöfői — halálbüntetés terhe alattük munkásszázadokat ártak, ásóval, csákánnyal szerezte őket.

A bombatámadások alatt csöcseléken urrá lett a rablávedély. Április 6-án, alig hogy indultak a német légítámadások, foztatók kezdtek meg garászúkat. A szerb katonaság őrség elmentekük. Utcasorok városnegyedek állottak láthatóan az ollással nem törődött szűg üzletekben kormosarcu hollywoodtak. Sokan úgy égették

ekkel megszennsodott kezükben. A szegény kívárossi asszony holtán őt ezüstöröká boát találtak. A boáttal, tüzzel nem törődtek, csak a boát.

egyedül a könyvkereskedéseket a rabolták ki a fosztogatók. A boát lángokból a könyveket nem mentette meg senki ...

apró növényi szervezetek száma. Egy tudós hosszú évek munkájára számszerű összehállítást készítet apró, csak nagyfő üveg alatt látó növényi szervezetekről. A fajok száma 85 ezerre rug. A rendkívül érdekes számadat figyelmetlenné bennünk arra, hogy a gazda munkáját minő nagy, láthatatlan hadsereg segíti meg. Ezek az apró szervezetek nem is taláiban élnek, hozzájárulnak ahhoz, hogy a művelti növények életképelevő munkája lehetővé vágy könnyebbé váljék.

A leghasznosabb állat.

Melyik állat hajítja a legnagyobb szőnyegot?

— A tyúk.

— Miért?

— Mert azt meg lehet enni a szőnyeg előtt és halála után is.

A jámbor ember.

A falu lelkésze szívére beszél János úrnak, aki túlságosan kedveli az kát:

— Hányszor mondtam már magának, János bácsi, hogy a pálinka a leglegnagyobb ellensége.

— De tisztelendő ur prédikálta nap, hogy szeretnünk kell az ellenségeinket is — veti ellen János úr.

— Hát igaz, hogy azt prédikáltam, azt nem mondtam, hogy az ellenségeinket is megigyük.

Kézimunka.

A bíró előtt bekötött fejje áll Péter mellett mosolyog Pál, aki betette Péter koponyáját.

A bíró (Pálhoz): Maga ugyan jól állta Pétert. Milyen szerszámot használt a verekedésnél?

Pál (büszkén mosolyogva): Szerszámom — én? Tiszta kézimunka ez, ó uram!

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy a szakértőinknek a tanácsadásért fizetnie kell, feltérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő leveleket mellékeljenek 70 fillért (örvosi tandocsokért 1 pengő), könnyebbésgé okéért békényben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ leveleben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a pénz is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közvédekek, a választ lapunkban adjuk meg.

M. L. Kápolnástalu. A krumplí ültetésére lelkalkalmasabbak a középgyáság gumók. A legszebb tövek fejlődési a tojánagságú krumpliból. Természetesen a mai nehéz gazdasági viszonyok között az apró krumplí is el lehet ültetni, sőt megfelelő művelés mellett az apró gumókból is igen jó termés lesz. Haugsúlyozzuk, hogy a legjobbban megfelel a középgyáságú gumó.

Pekket, futort és takarmánykorcra magot valamelyik nagyobb Hungya írtében szerehet be. Udvárhelyen bizonyára kap.

A szarvasmarhák hűtán jelentek duzzadásokat a bögöly áleika okozza. Élőne védekezni nagyon nehéz. Az elmérgesedő sebeket kreolinnal kell kezelni, az álekat kinyomva, el kell tisztítani, hogy tovább ne szaporodhassanak.

S. M. Valóban igazza volt a vitaközönök, hogy van olyan keske, amelyik évente 2 ezer liter tejet is ad. Ezzel a teljesítményével előri a keske egy közepesen tejele tehén által adott évi tejmennyiséget.

F. S. A sevrő, marokin és szattyánbőr keskekből készült megfelelő kikészítési eljárás során. A szattyánbőrt eredetileg a törökök ismertették meg Európa népeivel, mert a keskekből legelőször Kisázsiaiban dolgozták fel szattyánbőrré.

G. B. A törvény értelmében az út mellett elhúzóó árok szélétől legalább egy méter távolságra szabad fát ültetni. Természetesen azt is fontos dolog megállapítani, hogy teklekényvileg meddig terjed az úttesthez tartozó terület. Helyenkint ugyanis az árok-tól 150 méter távolságra is a terület az úttesthez tartozik. A szomszéd hirtokos csak a maga területére ültetheti a fát.

Alábbi felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőért

N. P. Sítér, F. L. Hosszamező, B. Gy. Kisfűpös, Sz. J. Szentegyházassalú, N. S. Kocsosd.

ELŐFIZETŐINKHEZ! A lapunkban megjelent 1941. évi Erdélyi Magyar Naptárt mindazon előfizetőinknek megküldjük, akik hátraleékaikat kiegyesltették. Miatm a naptár lapunk mellékleteképpen szerepel, ezért újabbon azon előfizetőinknek, akik kiküldték, mult év végéig szóló hátraleékaikat, a lapelőfizetőink közöljük és úgy küldjük meg a naptárt.

Megbizottaink közül Vinczeffy Sándor, valamint Mótkó Lajos Udvarhely, illetve Háromszék megyében megzeket kiküldetési numból, még Tóth Imre a Szatmár megyében levő hátraleékos előfizetőinket keressük fel. Kérjük megbizottainkat nemcsak a hátraleékat, hanem a f. évi díjat is kiküldni, mert a pénzre igen nagy szükségünk van.

Olyan megyékbe is közzégyük, ahova eszésszerűen megbizottaink rövid időn belül nem mehetek ki, és kiküldött postautalványok kúldjük is kérjük azokat, akikhez ilyen utalvány érkezett, sziveskedjenek az ott feltüntetett hátraleékat az utalvány felhasználásával beküldeni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: F. L. és Ifj. F. L. Hosszamező 12. Sz. K. Magyaroké 5.20, H. P. Szaniszló 3, B. J. Nagyvárad 6, P. J. Hegyközbitételek 8.70, Ifj. Cs. J. Hagymáslápás 3.66, K. J. F. Kézdivászló 5, A. L. Marosjára 4, N. P. Sítér 4, K. J. Mezőbörnyűs 12, R. K. Barosska 5.20, M. S. Nagyszalonta 4 (kényő alküldve), I. B. Sítér 7.75, Sz. I. Örvénd 5.20, Sz. J. Székelypálfalva 5.20, öv. J. J.-né Aranyező 5.16, Hítsz, P. Szaniszló 10.20, E. J. Csikvaeseresi 4.30. Erd. közb. Hosszamező 5.20 pengő.

Apróhirdetés

* Cseplőgép nevelvázán, golyócsapágyasüzemképes állapotban, teljes felszereléssel, benzintorral rendkívüli okom miatt sürgősen eladó. **Közégyi bíró, Vise,** Kolozs megye, u. n. és vasútállomás Alsószék.

Szerkesztési felel: PAP JANOSSY BELA DR.
Felelős kiadó: TÓTH KALMAN.

